

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Informacja Ministra Klimatu i Środowiska dotycząca pierwszego półrocza działania systemu kaucyjnego w Polsce i jego korzyści dla środowiska oraz zamierzeń resortu rozszerzenia systemu kaucyjnego. na posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

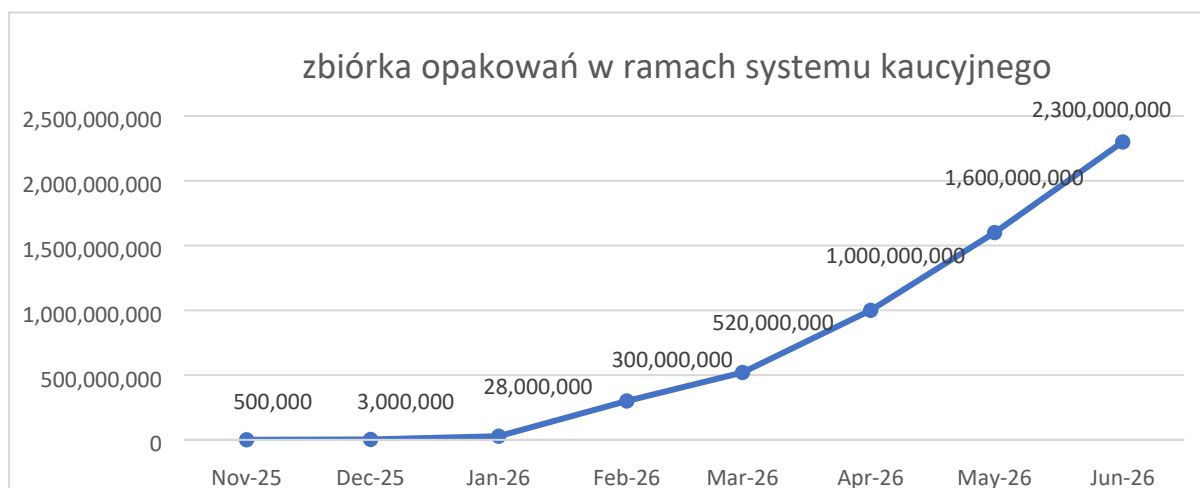
Informacja na temat systemu kaucyjnego oraz podsumowująca pierwsze półrocze działalności systemu w Polsce i jego korzyści dla środowiska

[dane liczbowe – koniec czerwca] Od początku działania systemu kaucyjnego (od 1 października 2025 r.) do końca czerwca **zebrano łącznie 2,3 mld szt. odpadów opakowaniowych** w tym: butelki PET – 1,4 mld szt. oraz puszki metalowe – 867 mln szt.

Pozostałe dane liczbowe od startu systemu do końca czerwca:

- do systemu **przystąpiło 284 wprowadzających**,
- zarejestrowano **ponad 7,1 tys. unikalnych rekordów w CBDO** – w centralnej bazie danych o opakowaniach prowadzonych przez operatorów,
- utworzonych zostało **64 tys. punktów zbiórki** z czego **54% stanowiły punkty w małych jednostkach handlowych**,
- w blisko **14 tys. punktów zbiórka prowadzona jest za pomocą maszyn RVM** (ok. 21% punktów zbiórki posiada maszynę RVM),
- **za pomocą maszyn RVM zebrano ok. 87 % opakowań**,
- **powstają inne punkty zbierania opakowań** – poza jednostkami handlowymi utworzono ok. **230 szt.**,
- **wprowadzenie napojów w opakowaniach w ramach systemu – 5,3 mld szt. opakowań** w tym: butelki z tworzyw sztucznych – 3,2 mld szt. i puszki metalowe – 2,1 mld szt.

Łączna liczba opakowań kaucyjnych zebranych od początku działania systemu wyniosła narastająco: na koniec listopada 2025 r. – 0,5 mln szt., na koniec grudnia 2025 r. – 3 mln szt., na koniec stycznia 2026 r. – 28 mln szt., na koniec lutego 2026 r. – 300 mln szt., na koniec marca 2026 r. – 520 mln szt., na koniec kwietnia 2026 r. – 1 mld szt., a na koniec maja 2026 r. – 1,6 mld szt. oraz na koniec czerwca 2,3 mld szt.

[operatorzy] Aktualnie zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego posiadają następujące podmioty:

- Zwrotka S.A.,
- Polka S.A.,
- OK Operator Kaucyjny S.A.,
- Reselekt S.A.,
- Kaucja.pl – Krajowy System Kaucyjny S.A.,
- Polski System Kaucyjny S.A.,
- Ekokaucja Polska S.A.,
- Polski Operator Kaucyjny S.A.

Systemy kaucyjne uruchomiło 6 podmiotów, 2 kolejne rozpoczną funkcjonowanie systemów odpowiednio od stycznia i kwietnia 2027 r. Informacja o podmiotach posiadających zezwolenie dostępna jest na stronie internetowej systemu kaucyjnego w zakładce „operatorzy” – <https://www.gov.pl/web/klimat/system-kaucyjny-operatorzy>.

Ocenia się, że operatorzy systemu kaucyjnego są dobrze przygotowani do realizacji zadań ustawowych. Sukcesywnie otwierają punkty zbiórki, planują dalszy rozwój oraz współpracują ze sklepami, konsekwentnie rozbudowując sieć punktów odbioru opakowań. Po pierwszym okresie funkcjonowania systemu dokonują ponownej estymacji ilości opakowań wprowadzanych do obrotu i wdrażają niezbędne modyfikacje organizacyjne i operacyjne, aby zapewnić funkcjonowanie systemu w warunkach zwiększonej ilości zwrotów. Ministerstwo Klimatu i Środowiska pozostaje z operatorami w stałym kontakcie roboczym oraz prowadzi bieżącą współpracę w zakresie wdrażania i doskonalenia systemu. Zgodnie z przepisami ustawy operatorzy zobowiązani są do organizacji przynajmniej jednego stacjonarnego punktu zbierania odpadów w każdej gminie. Pokrycie kraju stale się zmienia ze względu na rozwijający się system.

[opisowa ocena funkcjonowania systemu] System kaucyjny opiera się na jasnych i intuicyjnych zasadach, które są czytelne zarówno dla konsumentów, jak i dla podmiotów uczestniczących w jego realizacji. Zwrot opakowań odbywa się w powszechnie dostępnych punktach zbiórki, a pobranie i oddanie kaucji stanowi prostą czynność. Jednolita logika działania systemu – kupuję produkt, oddaję puste opakowanie, otrzymuję zwrot kaucji – sprawia, że nie wymaga on skomplikowanych procedur w tym zakresie.

Zarówno sklepy, jak i konsumenci znajdują się obecnie w procesie uczenia się praktycznego funkcjonowania systemu kaucyjnego. Doświadczenia z dotychczasowego okresu jego działania wskazują, że wraz z upływem czasu uczestnicy systemu stopniowo nabywają wiedzę i przyzwyczajenia związane z jego obsługą, co przekłada się na coraz sprawniejsze korzystanie z przyjętych rozwiązań. Im dłużej system będzie funkcjonował w niezmienionej formule, tym większy poziom oswojenia i akceptacji można przewidywać zarówno po stronie prowadzących jednostki handlowe, jak i klientów, co sprzyja stabilizacji oraz efektywności jego działania.

W tym kontekście obecne rozwiązania można uznać za wystarczająco proste i adekwatne do celu, jakim jest skuteczny i powszechny zwrot opakowań, bez potrzeby ich dalszego upraszczania na etapie systemowym.

[zauważalny efekt środowiskowy] Opakowania kaucyjne stały się zbyt cenne, by je wyrzucać – nadanie im realnej wartości sprawiło, że przestały być traktowane jak śmieci. Wprowadzenie kaucji bezpośrednio przekłada się na estetykę naszego otoczenia; puste opakowania rzadziej trafiają do lasów, parków czy rzek. Zauważalnym efektem funkcjonowania systemu jest realne oczyszczenie przestrzeni publicznej oraz, co równie ważne, ochrona polskiej przyrody. Z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi, Fundacja *Waste Free Oceans* (WFO) przeprowadziła kompleksową akcję oczyszczania obszaru Międzyodrza. Wydarzenie odbyło się w ścisłej współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego oraz Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Szczecinie (Wody Polskie). Analiza zebranych odpadów przyniosła twardy dowód na skuteczność nowych regulacji: podczas całej akcji znaleziono tylko dwie butelki objęte systemem kaucyjnym. Wynik ten jednoznacznie pokazuje, że nadanie wartości odpadom niemal całkowicie eliminuje ich porzucanie w środowisku naturalnym. Podobne wnioski płyną z majowej akcji *Waste Free Oceans* przeprowadzonej nad Wisłą (na granicy dzielnic Warszawy: Saska Kępa i Gocław) – na 100 kg zebranych butelek (szklanych i PET) zidentyfikowano tylko 18 sztuk opakowań kaucyjnych. Zniwelowanie problemu porzucania pustych opakowań w naturze potwierdza również Akcja Czysta Odra 2026. W całym dorzeczu, przy zebraniu

228 ton odpadów, podczas poszczególnych akcji sprzątania (całościowo było ich aż 400) znajdowano nie więcej niż 10 sztuk opakowań z kaucją.

[informacja o podsumowaniu na podstawie danych liczbowych] Należy podkreślić, że jakiegokolwiek dane, które mogłyby zostać uznane za wiarygodne i miarodajne – w szczególności w zakresie efektów środowiskowych, rzeczywistych kosztów funkcjonowania systemu oraz jego wpływu na samorządy – będą dostępne dopiero po zakończeniu pierwszego pełnego roku działania systemu.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska stoi na stanowisku, że rzetelna ocena systemu wymaga analizy kompletnych danych rocznych, obejmujących pełny cykl operacyjny, sezonowość zwrotów oraz ustabilizowanie procesów po stronie operatorów, handlu i konsumentów. Wcześniejsze podsumowania, oparte na niepełnych lub fragmentarycznych informacjach, mogłyby prowadzić do wniosków nieodzwierciedlających faktycznego funkcjonowania systemu.

W związku z powyższym, ewentualne kompleksowe podsumowanie pierwszego okresu funkcjonowania systemu kaucyjnego, obejmujące jego efekty, koszty, wpływ na jednostki samorządu terytorialnego oraz potencjalne rekomendacje zmian legislacyjnych, będzie możliwe do przygotowania przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dopiero po uzyskaniu danych za cały pierwszy rok działania systemu.

[kontrolę GIOŚ/WIOŚ w sklepach] Do ministerstwa są zgłaszane problemy z funkcjonowaniem systemu, w tym awarii automatów, błędów przy przyjmowaniu opakowań, odmów zwrotu kaucji lub nieprawidłowego oznakowania opakowań. Od początku 2026 r. wpłynęło ok. 550 takich zgłoszeń (uwzględniając zgłoszenia przekazane przez UOKiK). Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (dalej: GIOŚ) skierował polecenie do 8 Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska (Lubuskiego, Mazowieckiego, Opolskiego, Podkarpackiego, Podlaskiego, Świętokrzyskiego, Wielkopolskiego, Zachodniopomorskiego) (dalej: WIOŚ) o przeprowadzenie, na obszarze przynależnych województw, kontroli podmiotów prowadzących jednostki handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni powyżej 200 m². WIOŚ przeprowadzili łącznie 79 kontroli w terminie luty-kwiecień, w czasie których nie ujawniono rażących uchybień. Z uwagi na rozpoznawczy charakter prowadzonych czynności kontrolnych oraz przez wzgląd, że system kaucyjny jest w rozbudowie, w przypadku stwierdzenia naruszeń lub nieprawidłowości w pierwszej kolejności stosowano dostępne narzędzia o charakterze edukacyjnym, instruującym i informacyjnym, z ograniczeniem stosowania sankcji w postaci administracyjnych kar pieniężnych.

[plany dot. rozszerzania systemu o szkło jednorazowe / "małpki"] Trwają prace koncepcyjne nad wprowadzeniem opakowań szklanych jednorazowego użytku, w szczególności tzw. „małpek”, do systemu kaucyjnego. Znając wagę poruszonego tematu i różne stanowiska branży w tym zakresie, analizowane są możliwości i ryzyka związane z wprowadzaniem takich zmian. Temat ten musi zostać poddany dyskusji w gronie eksperckim.

Obecnie systemy kaucyjne zaplanowane są dla frakcji jasno wskazanych w ustawie i dla tych strumieni budowana jest infrastruktura i logistyka. Operatorzy dokładają starań, aby koordynować działanie systemów w oparciu o obowiązujące przepisy w tym zakresie, dlatego kluczowe jest, aby zapewnić im możliwość rozwijania systemu w stabilnym otoczeniu prawnym, a ewentualne zmiany legislacyjne poddawać szerokim konsultacjom i wprowadzać z odpowiednim *vacatio legis*, dając przedsiębiorcom czas na dostosowanie się.

[system kaucyjny a system gminny] Ministerstwo wystąpiło informacjami¹ do wszystkich urzędów marszałkowskich oraz gmin, dotyczącą zmian wynikających z wprowadzenia systemu kaucyjnego. Poinformowano, że podmiot reprezentujący jest zobowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania o odpadach opakowaniowych, odebranych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe objętych systemem kaucyjnym na terenie danej gminy. Dane te powinny zostać uwzględnione w sprawozdaniach sporządzanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast na podstawie art. 9q ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733, z późn. zm.).

Ponadto Ministerstwo udziela na bieżąco odpowiedzi na pytania kierowane z urzędów marszałkowskich oraz gmin (pisma, bezpośredni kontakt z pracownikami urzędów) dotyczące zarówno funkcjonowania

¹ m.in. Pismo z dnia 16 lutego 2026 r., znak: DGO-OK.055.26.2026.

systemu kaucyjnego jak i prawidłowego sporządzania sprawozdań, w tym sposobu uwzględniania w nich danych dotyczących odpadów zebranych w ramach systemu kaucyjnego.

Urzędy marszałkowskie oraz gminy zostały poinformowane o sposobie przekazywania danych oraz o prawidłowym sposobie ich uwzględniania w składanych sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi – przekazano szczegółowe informacje dotyczące zmian w formularzach sprawozdawczych, które zostały dostosowane aby w przejrzysty sposób gminy mogły wykazywać osobno dane dotyczące zebranych odpadów w ramach systemu kaucyjnego oraz masy tych odpadów, która została przekazana do recyklingu i może być wliczona przy obliczaniu osiągniętego przez gminę poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

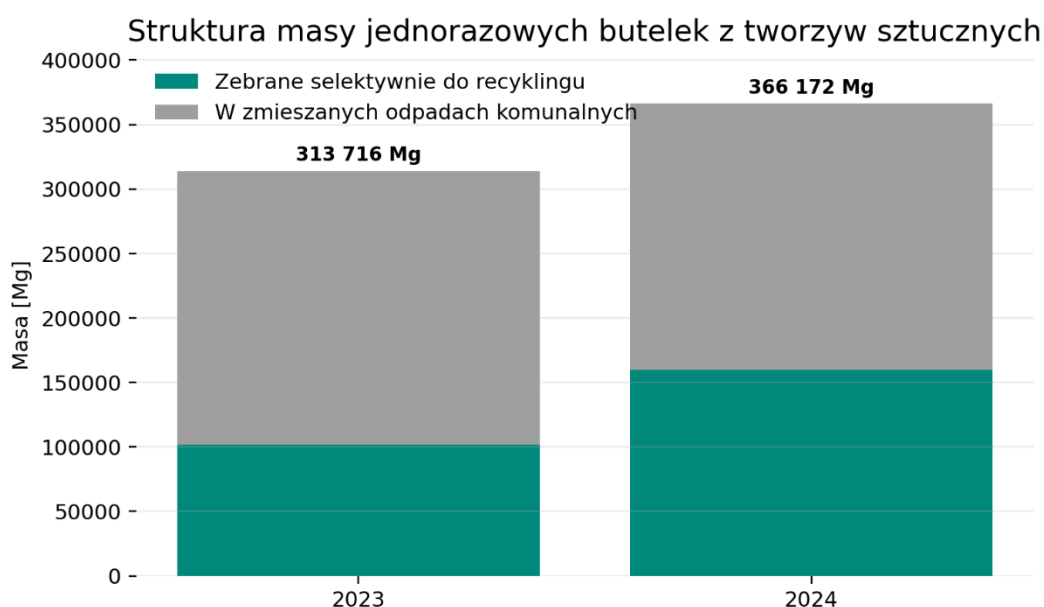
[W zakresie zwiększenia poziomów zbiórki i recyklingu opakowań]

W ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych są zbierane i ewidencjonowane łącznie, bez wyodrębniania poszczególnych kategorii produktów, takich jak butelki, zabawki czy inne wyroby wykonane z tworzyw sztucznych. Dostępne dane dotyczą wyłącznie całkowitej masy zebranych odpadów z tworzyw sztucznych, w związku z czym nie ma możliwości precyzyjnego określenia masy samych butelek.

W 2022 r. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, przeprowadził analizę morfologiczną odpadów komunalnych. Wyniki badania wskazują, że:

- masa odpadów opakowaniowych z butelek PET na napoje o pojemności do 3 litrów wynosiła ok. 317 tys. Mg. Udział masowy tego rodzaju odpadów stanowił ok. 25% wytworzonych odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych i ok. 2% wytworzonych odpadów komunalnych,
- udział butelek PET przekazanych do recyklingu stanowi ok. 35% wszystkich odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych poddanych recyklingowi w Polsce.

Na potrzeby sprawozdawczości europejskiej prowadzone były dalsze analizy dot. odpadów z tworzyw sztucznych w tym pojemników na napoje o pojemności do 3 litrów. Masy wytworzonych odpadów z jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych wzrosła z 313 716,40 Mg w 2023 r. do 366 172,00 Mg w 2024 r., co oznacza wzrost o ok. 17%. Największy wpływ na tę zmianę miał wzrost masy butelek zebranych selektywnie z przeznaczeniem do recyklingu – w systemach gminnych – tzw. „żółty worek”: ze 101 124,26 Mg do 159 561,00 Mg. Wyniki wskazują na poprawę poziomu selektywnego zbierania butelek jednorazowego użytku co związane było zarówno z lepszą kompletnością raportowania a częściowo z wprowadzaniem pilotaży systemów kaucyjnych.

Opracowanie: IOŚ-BIP

Wprowadzenie systemu kaucyjnego wpłynie pozytywnie na zwiększenie poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i ich recykling, ponieważ do recyklingu będzie trafiało więcej czystego surowca.

Według aktualnych danych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi wiele gmin nie osiągnęło wymaganego poziomu recyklingu odpadów komunalnych. Dokonywane przez mieszkańców zwroty odpadów opakowaniowych w ramach systemów kaucyjnych zwiększać będą poziomy selektywnego zbierania, a w kolejnym kroku również recyklingu, który będzie mógł zostać zaliczony do poziomów recyklingu odpadów komunalnych zapewnianych przez gminy. Dane ze sprawozdań za 2025 r. przygotowywane przez podmioty prowadzące systemy kaucyjne zostały przekazane do gmin, które będą mogły uwzględnić odpowiednie dane w swoich sprawozdaniach.

W ramach systemu kaucyjnego prowadzone są szacunki dotyczące prognozowanych poziomów zbierania odpadów. Wstępne wyniki wskazują, że w pierwszym pełnym roku funkcjonowania systemu kaucyjnego możliwe będzie zebranie ok. 231 tys. Mg zużytych butelek z tworzyw sztucznych oraz ok. 46 tys. Mg zużytych puszek metalowych. Powyższe wartości zostały określone przy założeniu, że podmioty reprezentujące osiągną wymagany ustawowo poziom selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych wynoszący 77%.

Ministerstwo przyjęło zasadę komplementarności systemu kaucyjnego i systemów gminnych. W praktyce obejmuje to:

- harmonizację metodyki raportowania tak, by uwzględniała fakt objęcia części opakowań systemem kaucyjnym i aby uniknąć sztucznego zaniżenia wskaźników gmin,
- dialog z operatorami i gminami w celu ustalenia praktycznych rozwiązań raportowych oraz przepływu informacji,
- opracowanie interpretacji i wytycznych ujednolicających stosowanie przepisów i procedur w obszarze ewidencji i raportowania,
- działania edukacyjne i informacyjne, w tym kampanię MKiŚ oraz współpracę z operatorami systemu kaucyjnego, by zapewnić sprawne przekazywanie danych i eliminowanie luk systemowych.

Włączenie samorządu w działania wspomagające rozwój systemu kaucyjnego jest istotne dla zapewnienia powszechności systemu. Ministerstwo liczy na współpracę gmin z operatorami systemu w zakresie organizacji punktów zbierania odpadów opakowaniowych, a także prowadzenia działań informacyjnych dla mieszkańców i przedsiębiorców na swoim terenie.

[[opłaty ponoszone w systemie gminnym](#)] Aktualnie nie można jednoznacznie ocenić wpływu wprowadzenia systemu kaucyjnego na koszty gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. Ewentualny wzrost cen odbioru oraz zagospodarowania odpadów może wynikać z wielu czynników, zwłaszcza makroekonomicznych tj. inflacja, koszty płac, koszty związane z produkcją i dystrybucją, np. z ceną energii czy paliwa, a także ogólną sytuacją gospodarczą. Oczekuje się, że nowy model ROP powinien zapewnić finansowanie gospodarowania odpadami opakowaniowymi wytworzonymi w systemie gminnym (finansowanie gmin i podmiotów przetwarzających odpady opakowaniowe). W konsekwencji, wydatki gmin i związków międzygminnych na gospodarkę odpadami komunalnymi powinny ulec pomniejszeniu oraz ustabilizować się, a w dłuższej perspektywie powinno nastąpić zmniejszenie realnych kosztów (po uwzględnieniu inflacji) ponoszonych przez mieszkańców w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.